

INHOUD

0. BELANGRIJKE WIJZIGINGEN T.O.V. 2013	2
0.1 <u>Pakketten</u>	2
0.2 <u>Webapplicatie 'Robin'</u>	2
1. IDENTIFICATIE	3
1.1 <u>Opdrachtgever</u>	3
1.2 <u>Opdrachtuitvoerder(s)</u>	3
1.3 <u>Coördinatie (ringtestorganisator)</u>	3
2. BESCHRIJVEND GEDEELTE	4
2.1 <u>Beschrijving</u>	4
2.2 <u>Doelstelling</u>	4
3. JAARPROGRAMMA 2014	5
3.1 <u>Inhoud</u>	5
3.2 <u>Distributie van de monsters</u>	7
3.3 <u>Analyse</u>	8
3.4 <u>Rapportering</u>	8
3.5 <u>Verwerking en beoordeling van de ringtestresultaten</u>	9
3.6 <u>Rapportering van de beoordeling naar de laboratoria</u>	9
3.7 <u>Contactpersoon VITO</u>	10
4. INSCHRIJVINGSMODALITEITEN	10

0. BELANGRIJKE WIJZIGINGEN T.O.V. 2013

0.1 Pakketten

- Voor pakket M-B1 (M) (ringtest monstername Bodem – stikstof, distributie 27 augustus 2014,) dient ammoniumstikstof dit jaar niet bepaald te worden;
- Pakket M-B3 (M) (Bodem – fosfor: FVG en P-AL) wordt onderdeel van de ringtest monstername Bodem die doorgaat op 27 augustus 2014.

0.2 Webapplicatie 'Robin'

Vanaf 2014 zal de communicatie m.b.t. de VITO-ringtesten via de webapplicatie 'Robin' (http://robin.vito.be/users/sign_in) gevoerd worden.

Enmaal een labo geregistreerd is in deze applicatie, kan het labo aangeven aan welke VITO-ringtesten het wenst deel te nemen. Op basis van de inschrijvingen zal het labo dan automatisch verwittigd worden telkens wanneer er nieuwe informatie m.b.t. de betreffende ringtesten (bv. instructies voor afhaling monsters, aard ringtestmonsters, rapporteerbestanden, rapporten) in 'Robin' beschikbaar is.

In 'Robin' kan een labo voor elke distributie zelf aangeven welke personen geïnformeerd dienen te worden. Rapporteerbestanden moeten ook niet langer via e-mail aan VITO bezorgd worden; zij kunnen geüpload worden in de applicatie.

Voor een meer volledig en gedetailleerd overzicht van de functionaliteiten van de webapplicatie wordt verwezen naar de handleiding (http://handleiding_Robin_v02.pdf), die u op de EMIS-website kan terugvinden.

1. IDENTIFICATIE

1.1 Opdrachtgever

Vlaamse Landmaatschappij
Gulden Vlieslaan 72
1060 BRUSSEL

1.2 Opdrachtuitvoerder(s)

Laboratoria die:

- erkend zijn of wensen te worden als laboratorium in de discipline bodem, deeldomein bemesting, de discipline mest en de discipline diervoeder volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu (VLAREL).
- erkend zijn volgens het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 januari 2011 betreffende de erkenning van laboratoria in het kader van het Mestdecreet (erkenningenbesluit).
- laboratoria die op vrijwillige basis of op uitnodiging wensen deel te nemen.

1.3 Coördinatie (ringtestorganisator)

VITO
Boeretang 200
B-2400 Mol

Verantwoordelijken:

TVP (technisch verantwoordelijk voor de proefobjecten): Mai Wevers
C&A (contactpersoon en administratief medewerker): Heidi Hensen
MDV (medewerker dataverwerking): Toon De Ceuster
COR (coördinator van het proefschema): Siegfried Hofman

Contactpersoon planning, communicatie, verdeling monsters:

Heidi Hensen
+32 (0)14/335904
ringtest@vito.be

Met vragen of opmerkingen in verband met de erkenning van laboratoria in de discipline bodem, deeldomein bemesting, de discipline mest en de discipline diervoeder kan u best contact opnemen met

Siegfried Hofman (VITO)
+32 (0)14/33 59 15
siegfried.hofman@vito.be

of Annick Goossens (VLM)
+32 (0)2/543 73 61
annick.goossens@vlm.be

2. BESCHRIJVEND GEDEELTE

2.1 Beschrijving

In opdracht van VLM organiseert VITO jaarlijks de COALLA- ringtest. Deze ringtest omvat de pakketten zoals opgenomen in bijlage 3, 4° van VLAREL.

2.2 Doelstelling

Een uniforme kwaliteitscontrole uitvoeren van de laboratoria erkend in de discipline bodem, deeldomein bemesting, de discipline mest en de discipline diervoeder.

Deze ringtesten dienen in eerste instantie beschouwd te worden als een instrument dat de deelnemende laboratoria toelaat de kwaliteit van de uitgevoerde analyses aan te tonen. Hierdoor kunnen eventuele afwijkingen opgespoord worden en kunnen er aldus corrigerende maatregelen getroffen worden. Afwijkingen kunnen ondermeer bestaan in het significant minder goed presteren dan de overige erkende laboratoria, het niet voldoen aan bepaalde prestatie-eisen uit de regelgeving,

Van de erkende laboratoria wordt verwacht dat zij de monsters van ringtesten met dezelfde methoden en voorzorgen behandelen als routinemonsters (bijv. geen rapportering van een gemiddelde waarde indien niet gebruikelijk voor routinemonsters, geen strengere criteria voor vrijgave van resultaten van ringtesten, ...). Tijdens audits en/of via het opvragen van ruwe/verwerkte data kan dit steekproefsgewijs geverifieerd worden.

Het signaleren van algemene methodologische problemen bij de erkende laboratoria.

Desgevallend zal het referentielaboratorium de problematiek nader onderzoeken en, eventueel via de werkgroepen met de erkende laboratoria, streven naar het optimaliseren van bestaande en/of het ontwikkelen van nieuwe analysemethoden.

3. JAARPROGRAMMA 2014

3.1 Inhoud

Jaarlijks worden voor verschillende matrices/parameters stalen aangeboden en/of monsternames georganiseerd. In onderstaande tabel zijn de in 2014 geplande distributies weergegeven.

De distributies van 26/02/2014 en 27/08/2014 betreffen ringtesten inclusief monsterneming. In de distributie van 18/06/2014 beperkt de ringtest zich tot de analyse van de opgegeven parameters.

In het inschrijvingssysteem ('Robin') is achter de naam van het pakket 'M' of 'A' tussen haakjes geplaatst. 'M' betekent dat bij de ringtest zowel de Monstername als de analyse(s) dienen uitgevoerd te worden voor het betreffende pakket. 'A' achter de naam van het pakket geeft aan dat er voor de ringtest enkel Analyses dienen te gebeuren. De namen van een aantal VLAREL-pakketten werden ongewijzigd in 'Robin' ingevoerd. Het betreft pakketten voor monstername (bv. M-M1, M-M3) of voor analyse (bv. M-M2, M-M4).

VITO / VLM RINGTESTEN Coalla 2014

Pakket(ten) - Beschrijving	Distributiedatum	Kostenbijdrage erkende laboratoria (€, excl. BTW)	Kosten vrijwillige deelname (€, excl. BTW)
<u>M-M1 + M-M2</u> : Meststoffen anorganische parameters: Monsterneming van dierlijke mest en bepaling van drogestofgehalte, totale fosfor, ammoniumstikstof en totale stikstof	26/02/2014	380,00	760,00
<u>M-B1(A)</u> : Bodem-stikstof Bepaling van vochtgehalte, NO3-N, NH4-N	18/06/2014	320,00	640,00
<u>M-B3(A)</u> : Bodem-fosfor Bepaling van FVG, P-AL	18/06/2014	135,00	270,00
<u>M-B4(A)</u> : Bodem overige Bepaling van org-C	18/06/2014	52,50	105,00
<u>M-M2</u> : Meststoffen anorganische parameters Bepaling van drogestofgehalte, totale fosfor, ammoniumstikstof en totale stikstof	18/06/2014	215,00	430,00
<u>M-D1(A)</u> : Diervoeders Bepaling van drogestofgehalte, tot-P, ruw eiwit	18/06/2014	165,00	330,00
<u>M-B1(M)</u> : Bodem-stikstof; <u>M-B3(M)</u> : Bodem-fosfor; <u>M-B4(M)</u> : Bodem overig Monsterneming van bodem met bepaling van vochtgehalte, nitraatstikstof, ammoniumstikstof*, organisch koolstof, pH (informatief), FVG en P-AL	27/08/2014	380,00	760,00

* ammoniumstikstof (pakket M-B1) dient niet bepaald te worden

+ vaste kost per labo voor inschrijving VLM/VITO ringtesten (COALLA 014) onafhankelijk van aantal parameterpakketten	110,00	220,00
+optioneel: resultaten in de vorm van een tekstbestand (txt-file naast pdf-file)	50,00	100,00

VITO behoudt zich het recht voor om in de loop van 2014 kleine wijzigingen aan te brengen aan de aangeboden parameters, matrices en/of distributiedata.

Indien zich minder dan 5 laboratoria aanmelden die erkend zijn of willen worden, zal voor het betreffende parameterpakket geen ringtest georganiseerd worden. Ingeschreven laboratoria worden hiervan zo snel mogelijk op de hoogte gebracht.

De kostenbijdrage in de kolom 'kostenbijdrage erkende laboratoria' in bovenstaande tabel geldt voor laboratoria die voor het betreffende pakket erkend zijn. De kostenbijdrage is eveneens van toepassing voor laboratoria die met het oog op het bekomen of uitbreiden van de erkenning in 2013 of eerder reeds gratis deelgenomen hebben voor de betreffende pakketten.

Laboratoria die een uitbreiding van hun huidige erkenning wensen, of niet-erkende laboratoria die een erkenningsaanvraag melden aan VITO, nemen voor het (de) pakket(ten) van de uitbreiding of nieuwe aanvraag gratis deel aan de ringtest evenwel op voorwaarde dat ze nog niet eerder gratis deelgenomen hebben voor de betreffende pakketten en dat ze hun intentie tot het behalen van de erkenning voor betreffende pakketten melden aan VITO (t.a.v. Siegfried Hofman) vóór de einddatum (19/12/2014) van de inschrijvingsperiode van de ringtesten.

Laboratoria die niet aan VITO gemeld hebben dat ze de erkenning voor de betreffende pakketten wensen te behalen en dus vrijwillig deelnemen, bv. in het kader van interne kwaliteitszorg, dienen de volledige kosten te betalen, zoals weergegeven in de kolom 'kosten vrijwillige deelname'.

Bij annulering van de deelname aan één of meerdere pakketten/deeldomeinen op minder dan 10 werkdagen vóór de distributiedatum, wordt de volledige kostprijs in rekening gebracht. Bij vroeger annuleren wordt een administratiekost van 50 euro (excl. BTW) gefactureerd.

3.2 Distributie van de monsters

Ten laatste een week vóór de distributiedatum zullen de ingeschreven laboratoria via e-mail een bericht krijgen waarin staat dat de belangrijkste richtlijnen i.v.m. de te analyseren monsters, de toegepaste conservering en specifieke aandachtspunten bij het in opwerking nemen (houdbaarheid, ...) kunnen geconsulteerd worden in 'Robin'. Een document met deze richtlijnen en met de overige instructies (rapportering, ...) wordt ook meegeleverd met de monsters.

Voor de distributie met monsterneming zullen de ingeschreven laboratoria ten laatste de week voor de distributie de nodige gegevens krijgen mbt tot de gekozen locatie en de te bemonsteren stalen. Voor wat betreft de staalname bodem moet een staalnemer afgevaardigd worden die nog niet eerder deelgenomen heeft aan deze ringtest.

De monsters waarvoor bemonstering geen deel uitmaakt van de distributie dienen afgehaald te worden op het VITO-domein. Bij de afhaling dient de vertegenwoordiger/koerier van het laboratorium de overzichtslijst van de aangeboden monsters na te kijken en te ondertekenen voor ontvangst van de monsters. Hij/zij dient zelf de nodige voorzorgen te treffen (koelwagen of koelboxen, ...) om de monsters intact te transporteren naar het laboratorium. Per monster wordt normaal slechts 1 recipiënt voorzien.

Eventuele problemen m.b.t. de monsters die pas vastgesteld worden bij aankomst in het laboratorium of bij het in opwerking nemen (bv. glasbreuk, lekkage, ...) dienen onverwijld aan VITO gemeld te worden.

3.3 Analyse

De toe te passen analysemethoden zijn vastgelegd in het BAM. De actuele versie kan steeds geraadpleegd worden op de [emis](#) website.

Vrijwillige deelnemers zijn niet verplicht de BAM-methoden toe te passen.

Indien voor een welbepaalde parameter geen methode in het BAM voorhanden is, wordt verwezen naar de methoden en de volgorde zoals ze in art. 45 §2 van VLAREL zijn opgesomd.

3.4 Rapportering

De laboratoria dienen hun resultaten te rapporteren via een elektronisch invulformulier, dat ten laatste op de dag van de afhaling ter beschikking wordt gesteld in 'Robin' en binnen de vooropgestelde rapporteertermijn geüpload dient te worden in deze webapplicatie.

De te gebruiken eenheden staan op het formulier vermeld; deze kunnen om praktische redenen afwijken van de geldende regelgeving, hoewel dit zoveel mogelijk zal worden vermeden.

Indien een te analyseren component niet of vrijwel niet aanwezig blijkt in het betreffende monster, dienen de laboratoria de rapporteergrens in te vullen die ze in routine voor dit monstertype/-volume hanteren; in de voorafgaande cel van het rekenblad dient dan een "<"-teken geplaatst te worden. De bij de ringtesten gehanteerde rapporteergrenzen moeten voldoen aan de eisen die desbetreffend in de Vlaamse regelgeving zijn opgenomen.

Op het rapporteerformulier dient ook **alle gevraagde informatie** m.b.t. een analyseresultaat, zoals bv. de datum van analyse en het principe van de toegepaste methode, ingevuld te worden.

Per laboratorium wordt slechts één set resultaten aanvaard (tenzij anders vermeld); d.i. de eerste analyse waarvan de kwaliteitsparameters voldoen aan de

door het laboratorium gestelde eisen. Er mogen geen gemiddelde waarden gerapporteerd worden indien dit niet de standaard werkwijze is voor de desbetreffende parameter.

Op het rapporteerformulier dient ook **alle gevraagde informatie** m.b.t. een analyseresultaat, zoals bv. de datum van analyse en het principe van de toegepaste methode, ingevuld te worden.

Voor de ringtesten van 2014 gelden volgende rapporteertermijnen:

Distributie	Distributiedatum	Uiterste datum voor rapportering	Uiterste datum inlevering ruwe data
D1 (COALLA)	26/02/2014 ^o	12/03/2014	19/03/2014
D2 (COALLA)	18/06/2014	02/07/2014	09/07/2014
D3 (COALLA)	27/08/2014 ^o	10/09/2014	17/09/2014

^omomenteel worden nog een locaties voor deze ringtesten gezocht

Na elke distributie dient de **volledige set van ruwe data** (inclusief gegevens m.b.t. de monstervoorbereiding, chromatogrammen, spectra, berekeningen etc.) van alle pakketten waarvoor de laboratoria erkend zijn of wensen erkend te worden, bezorgd te worden aan VITO. Dit gebeurt bij voorkeur op een digitale drager (bv. CD-ROM, ...) of onder de vorm van een bijlage (< 5 MB) bij een e-mail. Vrijwillige deelnemers dienen geen ruwe data aan te leveren.

3.5 Verwerking en beoordeling van de ringtestresultaten

De beoordeling van de laboratoria zal gebeuren met behulp van z-scores, waarbij de statistische kengetallen gebaseerd zijn op de robuuste statistische methode (algoritme A - ISO 13528).

Bij het samenstellen van de dataset waarmee de statistische kengetallen berekend worden, wordt rekening gehouden met de erkenningsstatus van de deelnemende laboratoria. Vrijwilligers worden niet weerhouden in deze dataset.

De beoordeling van de resultaten van een laboratorium op parameterbasis zal gebeuren volgens bijlage 10 van VLAREL met eventuele wijzigingen / aanvullingen zoals aangekondigd uiterlijk op de distributiedatum van de ringtestmonsters.

3.6 Rapportering van de beoordeling naar de laboratoria

Er wordt naar gestreefd om uiterlijk 6 werkweken na de einddatum voor rapportering het individuele rapport met een overzicht (in pdf-format) van de eigen meetwaarden en de resultaten van de verwerking in de labo-account (in 'Robin') van elk van de deelnemende laboratoria te plaatsen. De webapplicatie is zodanig beveiligd dat een labo enkel toegang heeft tot zijn eigen individueel rapport.

Indien gewenst kan een labo de resultaten ook in de vorm van een txt-bestand aangeleverd krijgen. Hiervoor dient jaarlijks wel een administratieve kost betaald te worden.

Conform de bepalingen van de ISO 17043 norm kan een deelnemer bezwaar aantekenen tegen de beoordeling op parameterniveau. Het gemotiveerd bezwaar dient uiterlijk 1 week na de verspreiding van het individueel rapport aan de coördinator van het ringtestschema (ringtest@vito.be) overgemaakt te worden en zal dan als klacht behandeld worden.

VITO zal aan VLM een kopie overmaken van de individuele rapporten van de laboratoria die erkend zijn of erkend wensen te worden, met vrijgave van de naam van het betreffende laboratorium. Voor het overige worden de door de laboratoria overgemaakte resultaten en informatie confidentieel behandeld.

3.7 Contactpersoon VITO

Met betrekking tot de praktische uitvoering van de ringtesten COALLA 2014, of indien u vragen of problemen heeft hieromtrent, kan steeds contact opgenomen worden met:

VITO
Dienst REE
Boeretang 200, B-2400 Mol
e-mail: ringtest@vito.be
fax: +32 14 321185
tel: +32 14 335904 (Heidi Hensen)
+32 14 335915 (Siegfried Hofman)

4. INSCHRIJVINGSMODALITEITEN

Eind november 2013 zullen de erkende en potentieel geïnteresseerde laboratoria via e-mail de uitnodiging ontvangen om zich via de webapplicatie 'Robin' te registreren als deelnemer aan de VLM/VITO ringtesten (COALLA 2014). Hierin zijn ook richtlijnen i.v.m. de verdere administratieve afhandeling van de inschrijving (facturatie, ...) opgenomen.

Nadat alle labo's geregistreerd zijn, wordt er in 'Robin' een tabel opgeladen aan de hand waarvan de inschrijving van uw laboratorium voor een aantal pakketten reeds vooraf ingevuld wordt. Het betreft de pakketten waarvoor u - in het kader van uw erkenning - verplicht dient deel te nemen aan de ringtest of pakketten waarvoor u deelnam in 2013 met de bedoeling om een erkenning te bekomen. U zal van ons een e-mail ontvangen zodra de tabel is opgeladen, met de vraag om de keuze van de pakketten waarvoor u wenst deel te nemen te verifiëren en te vervolledigen. Indien uw labo niet langer de erkenning wenst te behalen voor een pakket kan u de inschrijving voor het betreffende pakket manueel verwijderen. U dient er wel rekening mee te houden dat, bij verwijdering van de inschrijving voor

een pakket waarvoor uw labo erkend is, VLM de procedure voor het schorsen of opheffen van de erkenning voor het betreffende pakket kan starten.

Gelieve contact op te nemen met VITO indien u niet automatisch zou ingeschreven zijn voor pakketten waarvoor uw labo erkend is.

Vanaf 2014 kunnen meerdere contactpersonen worden opgegeven in 'Robin'. In de webapplicatie dient aangeduid te worden voor welke distributies de opgegeven contactpersonen informatie wensen te ontvangen.

De inschrijving en keuze van de pakketten dient vóór 20/12/2013 voltooid te zijn.

Indien u problemen heeft met het gebruik van de webapplicatie, gelieve contact op te nemen met VITO:

- Toon De Ceuster (014/335905)
- Heidi Hensen (014/335904)